

Forslag til folketingsbeslutning om adgang til de videregående uddannelser.

Fremsat den 16. november 1977 af *Bertel Haarder (V)*, *Poul Hartling (V)*,
Ivar Hansen (V) og *Brøndlund Nielsen (V)*.

Folketinget opfordrer regeringen til at erstatte den gældende adgangsregulering med følgende styringsmidler:

1. Rammestyring af ressourceforbruget

på de forskellige uddannelsessteder efter langsigtede behovsvurderinger.

2. Begrænsning af tilgangen på et uddannelsessted (evt. på enkelte fag), når ressourcemæssige grunde taler derfor.

Bemærkninger til forslaget.

Forslaget indebærer, at studerende ikke længere kan nægtes adgang til en uddannelse, hvor der er tilstrækkelig kapacitet, såfremt de i øvrigt opfylder betingelserne for at blive optaget.

Til gengæld skal ressourceforbruget og derigennem kapaciteten styres ud fra langsigtede vurderinger af de unges beskæftigelsesmuligheder og ønsker. (Jvf. venstres forslag til folketingsbeslutning om nyvurdering af byggeplaner i undervisningssektoren (B. 18)).

Forslaget er bl. a. foranlediget af de seneste erfaringer med adgangsreguleringen.

Det er ikke rimeligt at overføre studerende fra én institution til en anden eller fra ét fag til et andet i tilfælde, hvor der er plads til vedkommende på det foretrukne undervisningssted. Der spares intet ved sådanne begrænsninger i den enkeltes valgmuligheder. Tværtimod kan det betyde øgede udgifter, når der — som det er sket — overføres studerende fra de gamle universiteter til de nye universitetscentre, hvor den kunstigt forøgede tilgang muligvis ledsages af bevillingskrav.

Det er en berettiget politisk foranstaltning at overføre ressourcer fra ét uddannelsesområde til et andet, hvor behovene på længere sigt skønnes større. Ligeledes kan det være berettiget med en ressourcebegrænsning i spare-øjemed. Men at begrænse de unges valgmuligheder blot med den begrundelse, at de ikke selv kan yurdere, hvad de bør studere, eller at bestemte institutioner skal sikres øget til-

gang, er efter forslagsstillernes mening ikke i overensstemmelse med en liberal menneske- og samfundsopfattelse, hvorefter den enkelte bør opdrages til at tage ansvaret for anvendelsen af sit liv. Hvis vi begynder at være formyndere på ét punkt, så kommer vi senere til at tage endnu mere ansvar for folk, og hvad uddannelsesinstitutionerne angår, er det kun godt, hvis der bliver lidt kappestrid om at levere den bedste undervisning og derved sikre studentergrundlaget.

Derfor foreslås adgangsreguleringen afløst af en ressourcestyring. Derved kombineres den størst mulige valgfrihed for den enkelte med den bedste mulige udnyttelse af uddannelsessektorens ressourcer. Det udelukker ikke, at det enkelte uddannelsesområde kan indsende en begrundet anmodning om adgangsregulering i tilfælde, hvor kapaciteten ikke slår til. Evt. kan man forlods foretage et skøn over, hvor store indtag der kan rummes.

I øvrigt er der grund til at formode, at de unge vil tage beskæftigelsesudsigterne og dermed samfundets behov med i deres overvejelser om valg af uddannelse, især når overproduktionen af højtuddannede snart for alvor bliver mærkbar. Dette bekræftes af de overraskende lave ansøgstal sommeren 1977. De unge må informeres herom; og de må ikke være i tvivl om, at bestået afgangseksamen aldrig er nogen garanti for ansættelse ved det ønskede arbejde.